Võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seadus (parandamisõigus)

§ 1. Võlaõigusseaduse muutmine

Võlaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 217^1 lõike 3 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „vastupidavuse“ sõnaga „„ parandatavuse“;

2) paragrahvi 218 lõikes 3^1 asendatakse teine lause tekstiosaga „Kui tarbija valib asja lepingutingimustele vastavusse viimiseks parandamise, pikeneb võlaõigusseaduse § 218 lõikes 2 nimetatud müüja vastutuse tähtaeg ühe korra 12 kuu võrra. Kui tähtaeg on ühe korra juba pikenenud, nähakse selle edasine pikenemine ette üksnes kõrvaldatud puuduse suhtes arvates selle parandamisest“;

3) paragrahvi 222 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Tarbijalemüügi korral peab müüja ostjat teavitama, et tal on käesoleva paragrahvi kohaselt õigus valida parandamise ja asendamise vahel ning et parandamise kasuks otsustamise korral pikeneb müüja vastutuse tähtaeg käesoleva seaduse § 218 lõike 3^1 kohaselt igal juhul ühe korra ühe aasta võrra.“;

4) paragrahvi 222 lõiget 4^2 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Kui müüja annab tarbijale parandamise ajaks laenuks asendusasja, sealhulgas taastatud asja, peab see toimuma tasuta. Tarbija taotlusel võib müüja anda asendamiskohustuse täitmiseks tarbijale taastatud asja. Taastamise all mõistetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainінõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L, 2024/1781, 28.06.2024), artikli 2 punktis 18 määratletud tegevust.“;

5) seadust täiendatakse §-dega 635^1–635^4 järgmises sõnastuses:

„**§ 635^1. Euroopa parandusteabe vormi kasutamine**
(1) Kui tarbijatöövõtulepingu esemeks on asja parandamine, võib parandusteenuse osutaja tarbijaga lepingu sõlmimiseks kasutada Euroopa parandusteabe vormi.
(2) Parandusteenuse osutaja on ettevõtja, kes osutab parandusteenust, sealhulgas parandusteenuseid osutav tootja ja müüja.
(3) Euroopa parandusteabe vorm esitatakse tarbijale tasuta püsival andmekandjal ja mõistliku aja jooksul pärast tarbija esitatud taotlust kauba parandamiseks ning enne lepingu sõlmimist või selleks tarbija tehtud siduvat pakkumist.
(4) Kui puuduse olemuse ja parandamise viisi ning maksumuse hindamiseks on vaja kohapeal või kaugülevaatuse teel osutada diagnostikateenust, võib parandamisteenuse osutaja nõuda tarbijalt selleks vajalike kulude tasumist. Parandusteenuse osutaja teavitab tarbijat diagnostikateenuse maksumusest enne teenuse osutamist ja enne Euroopa parandusteabe vormi esitamist.
(5) Euroopa parandusteabe vormi kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 635[2]. Euroopa parandusteabe vormi sisu

Euroopa parandusteabe vormis tuleb selgelt ja arusaadavalt esitada järgmine teave:

1) parandusteenuse osutaja isikut tuvastada võimaldavad andmed;

2) parandusteenuse osutaja asukoha aadress, samuti parandusteenuse osutaja telefoninumber ja e-posti aadress ning võimaluse korral muud veebipõhiste sidevahendite kontaktandmed, mis võimaldavad tarbijal parandusteenuse osutajaga kiiresti ja kättesaadaval viisil ühendust võtta ning tõhusalt suhelda;

3) parandatava kauba andmed;

4) puuduse laad ja soovitatud parandamise viis;

5) hind või kui hinda ei ole võimalik mõistlikult prognoosida, siis hinna arvutamise alused ja parandamise maksimaalne hind;

6) parandamise kestus;

7) teave ajutise asenduskauba kättesaadavuse kohta remondi ajal ja vajaduse korral sellise ajutise asendamise maksumus tarbijale;

8) selle koha aadress, kuhu tarbija kauba parandamiseks toimetab;

9) vajaduse korral teave parandusteenuse osutaja pakutavate abiteenuste, näiteks teisaldus-, paigaldus- ja transporditeenuste kohta, ning nende üksikasjalik kulu tarbijale;

10) Euroopa parandusteabe vormi kehtivusaeg;

11) vajaduse korral lisateave.

§ 635[3]. Euroopa parandusteabe vormi kehtivus

(1) Käesolevas jaos reguleeritud Euroopa parandusteabe vorm on käsitatav taotlusena sõlmida parandusteenuse leping vormis esitatud tingimustel. Kui tarbija nõustub Euroopa parandusteabe vormi kehtivusaja jooksul selles esitatud tingimustega, on parandusteenuse osutaja kohustatud osutama parandusteenust sellistel tingimustel.

(2) Parandusteenuse osutaja on lõikes 1 nimetatud taotluses esitatud tingimustega seotud 30 kalendripäeva pärast selle tarbijale esitamist. Parandusteenuse osutaja ja tarbija võivad kokku leppida Euroopa parandusteabe vormi pikemas kehtivusajas.

(3) Kui parandusteenuse osutaja on esitanud Euroopa parandusteabe vormi, ei saa ta tugineda kokkuleppele, mis kaldub tarbija kahjuks kõrvale käesoleva seaduse §-dest 635[1]–635[4].

§ 635[4]. Teabe esitamise kohustuse täitmine

Kui parandusteenuse osutaja on tarbijale esitanud täieliku ja täpse Euroopa parandusteabe vormi, loetakse, et ta on täitnud teabe esitamise nõuded parandusteenuse:

1) põhiomaduste kohta käesoleva seaduse § 14[1] lõike 1 punkti 2, § 48 lõike 1 punkti 4 ja § 54 lõike 1 punkti 4 kohaselt, samuti majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 31 lõike 2 punkti 8 kohaselt;

2) osutaja nime ja kontaktandmete kohta käesoleva seaduse § 14[1] lõike 1 punkti 1, § 48 lõike 1 punktide 1 ja 2 ning § 54 lõike 1 punktide 1 ja 2 kohaselt, samuti majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 31 lõike 2 punktide 1–3 ning infoühiskonna teenuse seaduse § 4 lõike 1 punkti 1 kohaselt;

3) hinna kohta käesoleva seaduse § 14[1] lõike 1 punkti 4, § 48 lõike 1 punkti 6 ja § 54 lõike 1 punkti 6 kohaselt, samuti majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 31 lõike 2 punkti 7 ja lõike 4 punkti 1 kohaselt;

4) osutamise korralduse ja parandusteenuse osutamiseks kuluva aja kohta käesoleva seaduse § 14[1] lõike 1 punkti 5, § 48 lõike 1 punkti 9 ja § 54 lõike 1 punkti 9 kohaselt.“;

6) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1799 kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828 (ELT L, 2024/1799, 10.07.2024).“.

§ 2. Tarbijakaitseseaduse muutmine

Tarbijakaitseseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „kaupleja poolt“ sõnadega „ning seaduses sätestatud juhtudel tootja kohustusi tarbija ees“;

2) seaduse 3. peatükki täiendatakse 1^1. jaoga järgmises sõnastuses:

„1^1. jagu
Tarbija parandamisõigus

§ 12^1. Parandamisõiguse kohaldamisala
(1) Käesolevas jaos reguleeritud õigust kauba parandamisele kohaldatakse üksnes:
1) tarbija ostetud kauba suhtes, millele kehtivad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1799 II lisas loetletud liidu õigusaktide kohased parandatavuse nõuded, ulatuses, milles need nõuded kehtivad;
2) juhul, kui võlaõigusseaduse §-s 218 sätestatud müüja vastutus tarbijalemüügi korral ei kohaldu või on lõppenud.
(2) Parandamine käesoleva jao tähenduses on puudusega kauba viimine seisukorda, mis võimaldab seda kasutada ettenähtud otstarbel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781, millega kehtestatakse kestlike toodete ökodisainինõuete sätestamise raamistik, muudetakse direktiivi (EL) 2020/1828 ja määrust (EL) 2023/1542 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L, 2024/1781, 28.06.2024), artikli 2 punkti 20 tähenduses.

§ 12^2. Parandamisõigus
(1) Tarbijal on õigus nõuda, et tootja parandaks kauba käesolevas jaos sätestatud tingimustel.
(2) Tootja ei ole kohustatud parandama kaupa, mille parandamine on võimatu.
(3) Tootja võib parandamiskohustust täita allhanke korras.

§ 12^3. Parandamiskohustuse täitmine juhul, kui tootja asub väljaspool Euroopa Liitu
(1) Kui tootja asub väljaspool Euroopa Liitu, täidab parandamiskohustust tema volitatud esindaja Euroopa Liidus.
(2) Kui tootjal ei ole volitatud esindajat, täidab parandamiskohustust importija ning importija puudumise korral levitaja.
(3) Volitatud esindaja, importija ja levitaja võivad oma parandamiskohustuse täita allhanke korras.
(4) Termineid „volitatud esindaja“, „importija“ ja „levitaja“ kasutatakse käesolevas jaos toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses.

§ 12^4. Kauba parandamise tingimused
(1) Kauba parandamine toimub tasuta või mõistliku tasu eest mõistliku aja jooksul alates hetkest, mil tootja on kauba oma valdusse saanud või tarbija on kauba tootjale kättesaadavaks teinud.
(2) Kauba parandamise ajaks võib tarbijale pakkuda ajutiseks kasutamiseks asenduskauba kas tasuta või mõistliku tasu eest.
(3) Kui parandamine ei ole võimalik, võib tootja pakkuda tarbijale taastatud kaupa.
(4) Taastatud kauba all mõistetakse kaupa, mis on taastatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1781 artikli 2 punkti 18 tähenduses.

§ 12^5. Parandamiskohustuse täitmise nõuded

(1) Parandamisest ei tohi keelduda üksnes põhjusel, et kaupa on juba varem parandanud muu isik.
(2) Tootjad peavad varuosi ja tööriistu, mille nad on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1799 II lisas loetletud liidu õigusaktide kohaselt kohustatud kättesaadavaks tegema, pakkuma hinnaga, mis ei muuda parandamist ebamõistlikuks ega takista seega kauba parandamist.
(3) Keelatud on kasutada lepingutingimusi ja riist- või tarkvaratehnilisi lahendusi, mis takistavad kauba parandamist, välja arvatud juhul, kui see on põhjendatud õiguspäraste ja objektiivsete teguritega, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega. Eelkõige ei tohi tootjad takistada sõltumatutel parandajatel kasutada originaal- või kasutatud varuosi, ühilduvaid varuosi ja 3D-printimise abil loodud varuosi, kui need vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele, sealhulgas tooteohutuse või intellektuaalomandi õiguse nõuetele.

§ 12^{6}. Teave parandamiskohustuse kohta
Ettevõtjad, kellel on käesoleva jao kohaselt parandamiskohustus, esitavad tarbijale tasuta, kergesti ligipääsetaval, selgel ja arusaadaval viisil teavet parandamiskohustuse olemasolu ja tingimuste kohta, sealhulgas selle kohta, kes kaupu parandab ning millises ulatuses seda tehakse. Ühtlasi tagatakse, et tarbijatele on vabalt ligipääsetava veebilehe kaudu tehtud kättesaadavaks soovituslik hinnakiri tüüpiliste parandustööde kohta.

§ 12^{7}. Tarbija õiguste kaitse
(1) Kui parandamine ei toimu käesolevas jaos sätestatud või kokkulepitud tingimustel või kaupa ei viida nõuetekohasesse seisukorda, on tarbijal õigus kasutada võlaõigusseaduses sätestatud õiguskaitsevahendeid.
(2) Käesolevas jaos sätestatud tarbija õigus nõuda tootjalt parandamist ei piira tarbija õigust lasta kaup parandada enda valitud parandajal.
(3) Käesolevas jaos sätestatust tarbija kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.“;

3) seaduse 7. peatükki täiendatakse §-ga 67^{1} järgmises sõnastuses:

„**§ 67^{1}. Euroopa veebipõhine parandusplatvorm**
(1) Kui Euroopa Komisjon avab kasutamiseks Euroopa parandusplatvormi ühise veebiliidese eestikeelse versiooni, on Eesti tarbijatele parandusteenuseid osutavatel ettevõtjatel võimalik seal registreeruda.
(2) Riikliku kontaktpunkti, kes täidab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2024/1799 artikli 9 lõikes 4 nimetatud ülesandeid, nimetab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
(3) Valdkonna eest vastutav minister võib nimetada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kontaktpunktiks ka eraõigusliku juriidilise isiku, kellega riik on sõlminud halduslepingu käesolevas paragrahvis sätestatud ülesannete täitmiseks.
(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega laiendada Euroopa parandusplatvormi riikliku osa kohaldamisala, et see hõlmaks mitte ainult parandajaid, vaid ka taastatud kaupade müüjaid, taastatavate puudusega kaupade ostjaid või kogukonna juhitud parandamisalgatusi.“;

4) seadust täiendatakse §-dega 74^{4} ja 75^{5} järgmises sõnastuses:

„**§ 74^{4}. Parandamiskohustuse rikkumine**
(1) Käesoleva seaduse §-des 12^{2}–12^{7} sätestatud parandamiskohustuse, varuosade ja tööriistade kättesaadavuse, parandamist takistavate meetmete võtmise keelu või parandamisteenuste kohta teabe kättesaadavaks tegemise kohustuse rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 74^5. Parandusteabe vormi kasutamise tingimuste rikkumine
(1) Võlaõigusseaduse § 635^3 lõigetes 1 ja 2 sätestatud Euroopa parandusteabe vormi kasutamise tingimuste rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.“;

5) paragrahvi 75 lõikes 3 asendatakse arv „74^3“ arvuga „74^5“;

6) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2024/1799 kaupade parandamist edendavate ühiste normide kohta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/2394 ning direktiive (EL) 2019/771 ja (EL) 2020/1828 (ELT L, 2024/1799, 10.07.2024)“.

§ 3. Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seaduse täiendamine

Võlaõigusseaduse, tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja rahvusvahelise eraõiguse seaduse rakendamise seadust täiendatakse §-ga 14^1 järgmises sõnastuses:

„**§ 14^1. Müügilepingu sätete erisused**
Enne võlaõigusseaduse ja tarbijakaitseseaduse muutmise seaduse (parandamisõigus) jõustumist sõlmitud müügilepingutele kohaldatakse võlaõigusseaduse tarbijalemüügi sätteid kuni selle seaduse jõustumiseni kehtinud redaktsioonis.“.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026

Algatab Vabariigi Valitsus 16. novembril 2026. a nr 2-6/26-02238

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik